

❧ 165. MEKTUP ❧

١٦٥- ﴿ الْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالسُّتُونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى السَّيِّدِ التَّقِيبِ الشَّيْخِ
فَرِيدٍ فِي التَّرْغِيبِ فِي مُتَابَعَةِ صَاحِبِ الشَّرِيعَةِ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَالتَّحِيَّةُ
وَبُغْضِ مُخَالَفِي الشَّرِيعَةِ وَعَدَاوَتِهِمْ وَالْغِلْظَةِ عَلَيْهِمْ ﴾

شَرَّفَكُمُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِتَشْرِيفِ الْمِيرَاثِ الْمَعْنَوِيِّ مِنَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الْقُرَيْشِيِّ الْهَاشِمِيِّ
عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ مِنَ الصَّلَوَاتِ أَفْضَلُهَا وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ أَكْمَلُهَا كَمَا شَرَّفَكُم بِتَشْرِيفِ
الْمِيرَاثِ الصُّورِيِّ وَيَرْحَمُ اللَّهُ عَبْدًا قَالَ آمِينَ وَمِيرَاثُهُ الصُّورِيُّ يَتَعَلَّقُ بِعَالَمِ الْخَلْقِ
وَمِيرَاثُهُ الْمَعْنَوِيُّ بِعَالَمِ الْأَمْرِ الَّذِي هُوَ مَقَرُّ الْإِيمَانِ وَالْمَعْرِفَةِ وَمَحَلُّ الرُّشْدِ وَالْهُدَايَةِ
وَشُكْرُ نِعْمَةِ الْمِيرَاثِ الصُّورِيِّ هُوَ التَّحَلِّيُ بِالْمِيرَاثِ الْمَعْنَوِيِّ وَلَا يَتَيَسَّرُ ذَلِكَ إِلَّا
بِكَمَالِ الْإِتْبَاعِ الْمُصْطَفَوِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ فَغَلِّبَكُمْ بِاتِّبَاعِهِ فِي أَوَامِرِهِ وَنَوَاهِيهِ
وَالْمُتَابَعَةِ فَرُغَ كَمَالِ مَحَبَّتِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ﴿ع﴾: إِنَّ الْمُحِبَّ لِمَنْ يُحِبُّ
مُطِيعٌ * وَعَلَامَةُ كَمَالِ الْمَحَبَّةِ كَمَالُ بُغْضِ أَعْدَائِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِظْهَارُ
الْعَدَاوَةِ لِمُخَالَفِي شَرِيعَتِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَلَا سَبِيلَ لِلْمُدَاهَنَةِ فِي الْمَحَبَّةِ فَإِنَّ
الْمُحِبَّ وَالَّهَ بِالْمَحْبُوبِ هَائِمٌ بِهِ لَا يَطِيقُ مُخَالَفَتَهُ وَلَا أَنْ يَمِيلَ إِلَى مُخَالَفَتِهِ وَلَا أَنْ
يَلِينَ لَهُمْ بَوَاحٍ مِنَ الْوُجُوهِ وَلَا يَجْتَمِعُ مَحَبَّةُ الْمُتَبَايِنِينَ فَإِنَّ الْجَمْعَ بَيْنَ الضَّدَّتَيْنِ
مُحَالٌ بَلْ مَحَبَّةُ أَحَدِهِمَا تَسْتَلْزِمُ عَدَاوَةَ الْآخَرِ يَنْبَغِي أَنْ يَتَأَمَّلَ تَأَمُّلاً جَيِّداً وَأَنْ
يَتَذَكَّرَ مَا مَضَى قَبْلَ قُوْتِ الْفُرْصَةِ فَإِنَّهُ إِذَا فَاتَتْ الْفُرْصَةُ لَا يَحْصُلُ شَيْءٌ غَيْرَ
النَّدَامَةِ ﴿شَعْرٌ﴾: وَحِينَ الصُّبْحِ تَبْدُو كَالنَّهَارِ * حَقِيقَةُ مَنْ هَوَيْتُهُ فِي الظُّلَامِ
﴿غَيْرُهُ﴾: سَوْفَ تَرَى إِذَا الْجَلَى الْغُبَارُ * أَوْ قَرَسَ تَحْتَكَ أَمْ حِمَارٌ

وَمَتَاعُ الدُّنْيَا مَتَاعُ الْغُرُورِ وَتَرْتَبَتْ عَلَيْهِ الْمُعَامَلَةُ الْأُخْرَوِيَّةُ وَالْأَبَدِيَّةُ فَإِنْ تَيَسَّرَتْ مُتَابَعَةُ سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ الْمَعْدُودَةِ فَالْتَّجَاهُ الْأَبَدِيَّةُ مَرْجُوَّةٌ وَالْإِخْسَارُ فِي خَسَارَةٍ كَائِنًا مَنْ كَانَ وَأَيَّ عَمَلٍ عَمِلَهُ مِنَ الْخَيْرِ ﴿شِعْرٌ﴾:

مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْثَيْنِ مِنْ عَرَبٍ * خَابَ الَّذِي لَمْ يَكُنْ فِي بَابِهِ التَّوْبَا
وَحُصُولُ دَوْلَةِ تِلْكَ الْمُتَابَعَةِ الْعُظْمَى لَيْسَ بِمَوْقُوفٍ عَلَى تَرْكِ الدُّنْيَا بِالْكُلِّيَّةِ حَتَّى
يَكُونَ عَسِيرًا بَلْ إِذَا أُدِّيتِ الزَّكَاةُ الْمَفْرُوضَةُ مَثَلًا فَلَهُ حُكْمُ التَّارِكِ فِي عَدَمِ وَصُولِ
الْمَضَرَّةِ فَإِنَّهُ لَا ضَرَرَ فِي الْمَالِ الْمُرْكِيِّ فَمُعَالَجَةُ دَفْعِ الضَّرَرِ عَنِ الْمَالِ الدُّنْيَاوِيِّ
إِخْرَاجُ الزَّكَاةِ وَإِنْ كَانَ التَّارِكُ الْكُلِّيُّ أَوْلَى وَأَفْضَلُ مِنْهُ وَلَكِنْ آدَاءُ الزَّكَاةِ يَقُومُ مَقَامَهُ
﴿شِعْرٌ﴾:

إِذَا قَسْنَا السَّمَاءَ بِالْعَرْشِ يَنْحَطُّ * وَمَا أَعْلَاهُ إِنْ قَسْنَا بِأَرْضِ
فَيَنْبَغِي صَرْفُ جَمِيعِ الْهِمَّةِ فِي اثْنَانِ أَحْكَامِ الشَّرِيعَةِ وَتَعْظِيمِ أَهْلِهَا مِنَ الْعُلَمَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَالْإِجْتِهَادِ فِي تَرْوِيجِهَا وَإِذْلَالِ أَهْلِ الْأَهْوَاءِ وَالْبِدْعِ فَإِنْ مَنْ وَقَرَّ صَاحِبُ
بِدْعَةٍ فَقَدْ أَعَانَ عَلَى هَذَا الْإِسْلَامِ وَمُعَادَاةُ الْكُفَّارِ الَّذِينَ هُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ وَأَعْدَاءُ
رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالسَّعْيُ فِي إِهَانَتِهِمْ وَتَحْقِيرِهِمْ وَعَدَمُ اعْزَازِهِمْ بِوَجْهِ
مِنْ الْوُجُوهِ وَعَدَمُ ادِّخَالِهِمْ فِي الْمَجَالِسِ أَصْلًا وَعَدَمُ الْأُنْسِ بِهِمْ وَسُلُوكُ طَرِيقِ
الْغُلْظَةِ وَالشَّدَّةِ عَلَيْهِمْ وَعَدَمُ الرُّجُوعِ إِلَيْهِمْ فِي أَمْرِ مِنَ الْأُمُورِ مَهْمَا أَمَكْنَ فَإِنْ
اضْطَرَّتِ الضَّرُورَةُ فَرُضًا إِلَى الرُّجُوعِ إِلَيْهِمْ يَنْبَغِي قَضَاءُ تِلْكَ الْحَاجَةِ مِنْهُمْ بِكَرِهِ
وَاضْطِرَّارٍ مِثْلَ قَضَاءِ الْحَاجَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ الطَّرِيقِ الَّذِي يُوصِلُ إِلَى جَنَابِ قُدْسِ جَدِّكُمْ
الْمُعَظَّمِ هُوَ هَذَا وَمَنْ لَمْ يَمْشِ مِنْ هَذَا الطَّرِيقِ فَالْوُصُولُ إِلَى ذَاكَ الْجَنَابِ الْمُقَدَّسِ
مُشْكِلٌ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ ﴿شِعْرٌ﴾:

كَيْفَ الْوُصُولُ إِلَى سَعَادَ وَدُونَهَا * قَلِيلُ الْجَبَالِ وَدُونَهُنَّ خُيُوفُ

وَأَمَّا
الْعَلَاةُ دُونَكَ

مَاذَا أَكْتُبُ أَزِيدُ مِنْ هَذَا (شِعْرٌ):
بَشَّتُ لَدَيْكُمْ مِنْ هُمُومِي وَخِفْتُ أَنْ * تَمَلُّوا وَإِلَّا فَالْكَلَامُ كَثِيرٌ.

TÜRKÇE ANLAMİ

Seyyid Nakîb³⁰⁶ Şeyh Ferîd'e³⁰⁷ yazılmış olup Şerî'at Sahibi'ne (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tâbi olup şerî'ata muhalif olanlara buğz ve düşmanlık yapmaya ve sert davranmaya teşvik hakkındadır.

Allah Subhânehû sizi şeklî mirasla O'nun (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) soyundan olmakla şereflendirdiği gibi Hâşimî sülalesinden ve Kureyş kabilesinden olan Ümmî Peygamber'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) mânevî mîrâsına erişmekle de şereflendirsin. Bu duaya "amîn" diyen kula Allah merhametiyle muamele etsin.

O'nun (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şeklî maddî mîrâsı *halk âlemiyle*, manevî mirası ise imânın ve marifetin merkezi ve olgunluğun ve hidayetin yeri olan *emir âlemiyle*³⁰⁸ ilgilidir.

Şeklî miras nimetinin şükrü manevî miras ile süslenmektedir. Bu ise Muhammed Mustafa'ya (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tam olarak tâbi olmakla ancak mümkün olur. O halde size düşen emir ve nehiyelerinde ona (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tâbi olmaktır. Bu tâbi oluş, ona tam anlamıyla muhabbet beslemenin bir parçasıdır.

"Seven, sevdiğinin itaatçisidir!" (Şiir).

Tam anlamıyla muhabbetin alâmeti, Rasûlullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) düşmanlarına tam anlamıyla buğzetmek ve onun şerî'atına muhalif olanlara düşmanlık göstermektir. Muhabbette hileye yer yoktur.

³⁰⁶ Nakîb:Peygamber (sav) soyundan olan şerefli kimseye denir.

³⁰⁷ Şeyh Ferîd: bkz. C.1, Mektup 163, dipnot.

³⁰⁸ Bir sebebe bağlı olmaksızın Hakk'dan meydana gelen âlemdir. Melekûtun karşılığı olarak da kullanılır. (Dr. Abdu'l-Mun'im el-Hafeni, Mu'cemu mustalahâti's-Sûfiyye, s. 181, Dâru'l-Mesîra, 1987 Beyrut) Akıl, ruh ve nefis, emir âleminde.

Âlem-i halk: Sebebe bağlı olarak vücûda gelen âlemdir. Şehâdet âleminin karşılığı olarak da kullanılır. (Dr. Abdu'l-Mun'im el-Hafeni, Mu'cemu mustalahâti's-Sûfiyye, s. 181, Dâru'l-Mesîra, 1987 Beyrut) Felekler, unsurlar ve maddî şeyler halk âleminde.

Çünkü artık seven, sevgiliye vurulmuş bir kara sevdalı olup ona muhâlefete katlanamaz ve sevgilinin muhaliflerine meyletmeye de tahammülü yoktur. Onlara herhangi bir şekilde yumuşak davranamaz.

Farklı iki şeyin muhabbeti bir araya gelmez, çünkü zıtların arasını toplamak muhaldir. Hatta onlardan birine sevgi göstermek diğerine düşmanlık yapmayı getirir. Çok iyi düşünmek ve fırsat elden gitmeden geçenleri tedarik etmek gerek. Zîrâ fırsat kaçarsa ortada pişmanlıktan başka bir şey kalmaz.

*"Sabah olduğunda gün gibi aşîkar olur,
Karanlıkta aşık olduğunun hakîkati." (Şiir).
"Toz kalktığında göreceksin,
Altındaki at mıdır yoksa merkep mi!" (Şiir).*

Dünya malı aldatıcıdır. Uhrevî ve ebedî muâmele o mala göre gerçekleşecektir. Eğer bu sayılı günlerde öncekilerin ve sonrakilerin Efendisî'ne (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tâbi olmak mümkün olursa ebedî kurtuluş umulur yoksa kim olursa olsun ve hangi hayır işini işlerse işlesin, hüsrân içinde hüsrân vardır.

*"Arap olan Muhammed iki cihanın efendisidir,
Yazıklar olsun onun kapısında toprak olmayana!" (Şiir).*

Bu yüce mütâba'at (tâbi olma) bahtiyarlığına ulaşmak dünyayı tamamiyle terk etmeye bağlı değildir ki çok zor olsun. Aksine, mesela farz olan zekat eda edilirse zararın ulaşmaması konusunda (dünyayı) terk hükmü vardır. Çünkü zekatı verilen malda zarar olmaz. Dünya malından zararı defetmenin çaresi zekatını vermektir. Her ne kadar bütünüyle terk etmek daha evla ve daha faziletli ise de zekatı eda etmek onun yerine geçer.

*"Semayı arşla kıyaslarsak, aşağı düşer!
Yer yüzüyle kıyaslarsak, o ne yücedir!" (Şiir).*

Bütün gayreti şer'î hükümleri yerine getirmeye, âlim ve sâlih zatlardan oluşan şer'at ehline saygı göstermeye sarfetmek, şer'atı yaymak için var gücüyle çalışmak, heva ve heveslerine uyanları ve bid'atçıları aşağılamak gerekir. Çünkü *"Bid'at sahibine kim saygı gösterirse İslâm'ın yıkılmasına yardım etmiş olur."*³⁰⁹ Allah'ın ve Rasûlü'nün düşmanları olan kafirlere düşmanlık yapmak, onları küçümsemeye ve aşağılamaya çalışmak, herhangi bir şekilde onlara değer vermemek, meclislere kesinlikle sokmamak, ünsiyet kurmamak, onlara karşı sertlik ve şiddet yöntemlerini kullanmak ve her-

³⁰⁹ Taberânî, el-Evsat, Hadis No. 6772; Beyhâkî, Şu'abu'l-İmân, Hadis No. 9464.

hangi bir işle ilgili olarak mümkünse onlara başvurmamak gerekir. Eğer zarûret onlara başvurmayı kaçınılmaz kılarırsa o ihtiyacı gidermek için, insanın tuvalet ihtiyacını gidermesi durumunda olduğu gibi kerhen ve zarûretin gereği olarak onlara başvurmalıdır.

Ulu ceddiniz'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kutsanmış zâtına ulaştırılan yol işte budur. Kim bu yoldan yürümezse o mukaddes zata ulaşması zordur. Heyhat!... Heyhat!...

"Suad'a nasıl kavuşabilirim ki,
arada yüksek dağlar,
aralarında sıra sıra tepeler!" (Şiir).

Daha fazla ne yazalım...

"Az ifşa ettim endişelerimi, çünkü korktum,
Sıkılmanızdan, yoksa söylenecek çok söz var!" (Şiir).

KELİME ANLAMI

165. < 165. الْكِتَابُ الْخَامِسُ وَالسِّتُونَ وَالْمِائَةُ : > Yüz altmış beşinci mektup (Kime gönderilmiştir?) Seyyid Nakib Şeyh Ferid'e (Ne hakkında?) Şeriat *فِي مُتَابَعَةِ صَاحِبِ الشَّرِيعَةِ* Teşvik etme hakkındadır (Neye?) *فِي التَّرْغِيبِ* sahibine tâbi olmaya *عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ* Ona ve ehline *وَالصَّلَاةُ وَالتَّحِيَّةُ* Salât ve tahiyye olsun (Daha ne hakkında?) *وَبُغْضِ مُخَالِفِي الشَّرِيعَةِ* Şeriat muhaliflerine buğz etmek *وَعَدَاوَتِهِمْ* Onlara düşman olmak *وَالْغِلَظَةُ عَلَيْهِمْ* Ve de onlara sert davranmak hakkındadır >

مَنْعِي بِشَرِيفِ الْمِيرَاثِ الْمَعْنَوِيِّ Allah sizi şereflendirsin (Ne ile?) *شَرَّفَكُمْ اللَّهُ سُبْحَانَهُ* miras ile şereflendirmekle (Kim tarafından olan miras?) *مِنْ النَّبِيِّ الْأَمِيِّ الْقُرَيْشِيِّ الْهَاشِمِيِّ* Hâşimoğulları'ndan Kureyş'li Ümmî Nebî'nin tarafından *عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ* Ona ve ehline *وَمِنْ التَّسْلِيمَاتِ أَكْمَلُهَا* En üstün salâtlar *مِنْ الصَّلَوَاتِ أَفْضَلُهَا* Ve en mükemmel selamlar olsun (Ne gibi şereflendirsiniz?) *كَمَا شَرَّفَكُمْ* Tıpkı sizi şereflendirdiği gibi (Ne ile?) *وَيَرْحَمُ اللَّهُ* Ve *بِشَرِيفِ الْمِيرَاثِ الصُّورِيِّ* Sûrî (şekilsel) mirasıyla şereflendirdiği gibi

وَمِيرَانُهُ (Bu duaya) 'Amin!' diyen kula (Allah rahmet etsin) (Xımet)
وَمِيرَانُهُ الْمَعْنَوِيُّ أَلَم-İ Halk ile alâkalıdır يَتَعَلَّقُ بِعَالَمِ الْخَلْقِ Onun sûrî mirası الصُّورِيُّ
مَقْرُ (Âlem-i Emir) الَّذِي هُوَ أَلَم-İ Emir'le alâkalıdır بِعَالَمِ الْأَمْرِ Mânevi mirası da
رُؤْثُ ve hidâyetin وَمَحَلُّ الرُّشْدِ وَالْهِدَايَةِ İman ve mârifetin yerleştiği yer الْإِيمَانِ وَالْمَعْرِفَةِ
هُوَ الْحَقْلِيُّ بِالْمِيرَاثِ Sûrî miras nimetinin şükürü وَشُكْرُ نِعْمَةِ الْمِيرَاثِ الصُّورِيِّ mahallidir
الْأَبْكَمَالِ Bu da elde edilemez وَلَا يَتَمَسَّرُ ذَلِكَ Mânevi miras ile süslenmektir الْمَعْنَوِيِّ
Ancak Hz. Muhammed Mustafa'ya tam bir şekilde tâbi olmak اَلْأَتْبَاعِ الْمُصْطَفَوِيِّ
فَلْيَكُنْمْ Öyleyse sarılın Salât-ü selam Ona olsun عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ (elde edilir)
Emir ve yasakları فِي أَوَامِرِهِ وَتَوَاهِيهِ (Hangi konuda?) Ona tâbi olmaya بِاتِّبَاعِهِ (Neye?)
Ona olan eksiksiz sevginin bir فَرَعُ كَمَالٍ مَحَبَّتِهِ Ona tâbi olmak وَالْمُتَابَعَةِ konusunda
إِنَّ الْمُحِبَّ (ع) Misra: Salât-ü selam ona olsun عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ parçasıdır
Sevginin وَعَلَامَةُ كَمَالِ الْمَحَبَّةِ مُطِيعٌ * Sevdiğine لِمَنْ يُحِبُّ Şüphesiz seven
Onun -sallallâhu aleyhi كَمَالٌ بُغْضُ أَعْدَائِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ tam olduğunun alâmeti
Ve düşmanlığı ilan وَإِظْهَارُ الْعَدَاوَةِ ve sellem- düşmanlarına tam olarak buğz etmek
Onun -Aleyhi's-salât-ü vesselam- لِمُخَالَفَةِ شَرِيعَتِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ etmektir (Xımet)
Yağcılığa, iki لِلْمُدَاهَنَةِ (Neye?) Yol yoktur وَلَا سَبِيلَ Şeriatı'na muhalefet edenlere
Sevdiğine وَالْهَ بِالْمُحِبِّوبِ Zira seven فِي الْمَحَبَّةِ (Nereden?) yüzölçümü
Ona muhâlefet etmeye لَا يَطِيقُ مُخَالَفَتَهُ Ona kara sevdalıdır هَاتِمٌ بِهِ
Ona اِلَى مُخَالَفَتِهِ (Xımet) Meyletmeye وَلَا أَنْ يَمِيلَ (Nasıl?) tahammul edemez
Onlara yumuşak davranmaya da tahammül وَلَا أَنْ يَلِينَ لَهُمْ Onlara muhâlefet edenlere
İki zıt şeyin وَلَا يَجْتَمِعُ مَحَبَّةُ الْمُتَبَايِنَيْنِ Hiçbir şekilde بَوَاحٍ مِنَ الْوُجُوهِ (Nasıl?) edemez
Çünkü iki zıddı bir araya فَانَّ الْجَمْعَ بَيْنَ الضَّدَيْنِ sevgisi (aynı kalpte) bir araya
تَسْتَلِزُّمُ عَدَاوَةِ الْآخَرِ Aksine birinin sevgisi بَلْ مَحَبَّةٌ أَحَدِهِمَا مُحَالٌ getirmek
Çok güzel أَنْ يَتَأَمَّلَ تَأَمُّلاً جَيِّداً (Neye?) Gerekir يَتَّبِعِي Diğerine düşmanlığı gerektirir
Geçeni (Nasıl?) قَبْلَ فَوْتٍ مَا مَضَى (Neye?) Ve telâfi etmek وَأَنْ يَتَدَارَكَ

فَإِنَّهُ إِذَا فَاتَتْهُ الْفُرْصَةُ Zira fırsat kaçtığında Fırsat (elden) kaçmadan önce الْفُرْصَةُ
 لَا يَحْصُلُ شَيْءٌ غَيْرُ النَّدَامَةِ Pişmanlıktan başka bir şey ele geçmez ﴿شِعْرٌ﴾ : Şiir:

حَقِيقَةُ مَنْ Gündüz vakti كَالنَّهَارِ تَبْدُو Gün gibi âşîkar olur (Ney?)
 O kişinin حَقِيقَةُ مَنْ Karanlıkta فِي الظُّلَامِ Sen ona tutulmuşsun (Nereden?)
 hakikati (gerçek yüzü) ki; هَوَيْتُهُ

﴿غَيْرَةٌ﴾ : Diğer bir şiir:

إِذَا انْجَلَى الْغُبَارُ Toz, duman dağıldığında (Neyi görürsün?)
 Yakında görürsün سَوْفَ تَرَى
 أَمْ حِمَارٌ Yoksa eşek mi? أَلَا أَرَأَيْتَ أَلَا تَحْتَكُ

وَتَرْتَبَتْ عَلَيْهِ Aldatıcı bir metâdır مَتَاعُ الْغُرُورِ (Neydir?)
 Ve bu دُنْيَا دُنْيَا metâna bağlanmıştır (Ney?)
 Ebedî âhiret muâamelesi الْمُعَامَلَةُ الْأَخْرَوِيَّةُ وَالْأَبَدِيَّةُ
 Öncekilerin ve sonrakilerin مُتَابَعَةُ سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ (Ney?)
 Şayet başarılırsa شَايَ تَسِيرُتُ
 Efendisi'ne tâbi olmak (Ney zaman?)
 Şu sayılı günlerde فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ الْمَعْدُودَةِ
 Beklenir, umulur فَخَسَارَةٌ فِي خَسَارَةٍ
 (O zaman) ebedî kurtuluş مَرْجُوَّةُ الْأَبَدِيَّةِ
 Yoksa zarar içinde zarar vardır كَانَتْ مِنْ كَانَتْ
 Kim olursa olsun كَيْفَ عَمِلَ عَمَلُهُ
 Ve hangi ameli işlerse işlesin (Neyden?)
 Hayırlı amellerden مِنْ الْخَيْرِ ﴿شِعْرٌ﴾ : Şiir:

خَابَ مِنْ عَرَبٍ İki Cihan Efendisi Muhammed مِنْ عَرَبٍ Araplardandır
 Olmayan kişi الدِّي لَمْ يَكُنْ (Ney?)
 Onun kapısında فِي بَابِهِ
 Olmayan?) الْتَرَبَا Toprak

وَحُصُولُ دَوْلَةٍ تِلْكَ الْمُتَابَعَةِ الْعُظْمَى Bu büyük mütebaat nîmetinin elde edilmesi لَيْسَ
 دُنْيَا دُنْيَا عَلَى تَرْكِ الدُّنْيَا بِالْكُلِّيَّةِ (Ney?)
 Dünyayı tamamen terk etmeye بِمَوْقُوفٍ
 Ta ki; (bu nîmeti elde etmek) zor olsun الزَّكَاتُ الْمَفْرُوضَةُ
 Misal olarak فَهَلْ حُكْمُ التَّرِكِ مَثَلًا
 Aksine farz olan zekat verildiğinde Bu da dünyayı

terk hükmündedir (Hangi konuda?) Zararın ulaşmaması konusunda فَمُعَالَجَةٌ Zekatı verilmiş malda Zekatı verilmiş malda فَإِنَّهُ لَا ضَرَرَ Çünkü zarar yoktur (Nede?) عَنِ الْمَالِ الدُّنْيَا Dünâ malından (Nedir?) وَإِنْ كَانَ التَّرْكُ الْكُلِّيُّ Zekat (miktarını maldan) çıkarmaktır (Neden?) وَأُولَى وَأَفْضَلُ مِنْهُ Bundan daha evlâ ve üstünse de وَلَكِنَّ Şiir: ﴿شَعْرٌ﴾ Onun yerine geçer أَدَاءُ الزَّكَاةِ Ancak zekatı vermek de يَقُومُ مَقَامَهُ

يَنْحَطُّ Düşük kalır بِالْعَرْشِ Arş ile إِذَا قَسْنَا السَّمَاءَ Gökyüzünü kıyasladığımızda (Neye?) عِجْرٌ Eğer yeryüzüyle kıyaslarsak O ne yücedir بِأَرْضٍ وَمَا أَعْلَاهُ

فِي اثْنَيْنِ أَحْكَامٍ Tüm gayreti harcamak gerekir (Hangi konuda?) وَتَعْظِيمِ أَهْلِهَا Şer'i hükümleri yerine getirme (Nimden olan ehli?) مِنَ الْعُلَمَاءِ وَالصُّلَحَاءِ Alimlerden ve Salihlerden olan ehline (saygı gösterme konusunda) وَالْإِحْتِهَادِ Ve çalışmak gerekir (Ne hususunda?) بِدِئَاتِهِمْ Bid'atçıları ve hevasına uyanları rezil etme فَتَدَّ بِدَعَةِ صَاحِبِ بِدَعَةٍ Zira kim saygı gösterirse (Nime?) أَغَانَ Şüphesiz o yardım etmiştir (Neye?) أَعْدَاءُ اللَّهِ وَأَعْدَاءُ رَسُولِهِ Ki onlar; الَّذِينَ هُمْ Kafirlerle düşmanlık etmek وَالسَّعْيِ Ve Allah'ın ve Resûlü (s.a.v.)'nün düşmanlarıdır (Dafaa?) وَتَحْقِيرِهِمْ Onları aşağılamak (Hangi konuda?) وَعَدَمُ اعْتِرَازِهِمْ Onlara saygı göstermemek (Dafaa ne gerekir?) وَعَدَمُ ادِّخَالِهِمْ فِي الْمَجَالِسِ أَصْلًا Hiçbir şekilde بَوَاجِهِ مِنَ الْوُجُوهِ Hiçbir şekilde meclislere sokmamak (Nasıl?) وَعَدَمُ الرُّجُوعِ إِلَيْهِمْ Onlara karşı sert ve kaba davranma yolunu izlemek (Nerede?) وَهَمَّا أَمْكَنَ Hiçbir işte فِي أَمْرِ مِنَ الْأُمُورِ Ve onlara danışmamak gerekir (Nerede?) فَإِنْ اضْطَرَّتِ الضَّرُورَةُ Şayet zarûret mecbur ederse Söz

gelimi (Neyi?) إِلَى الرَّجُوعِ إِلَيْهِمْ Onlara danışmaya (Bu durumda) gerekir (Neyi?) بِكَرْهِهِ وَاضْطِرَّارٍ (Nasıl?) Bu ihtiyacı onlardan karşılamak ederek ve zorunlu olarak (Neyi gibi?) مِثْلَ قَضَاءِ الْحَاجَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ İnsanın kaza-ı hâcetini giderdiği gibi (Nasıl?) إِلَى جَنَابِ قُدْسِ حَدِّكُمْ الْمُعْظَمِ (Nasıl?) Ve ulaştıran yol O sadece budur (Nasıl?) وَمَنْ لَمْ يَمْشِ مِنْ هَذَا Cenab-ı kuds aziz ceddinize (ulaştıran yol) Kim bu yoldan yürümese (Nasıl?) هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ Ne Mukaddes (Hz. Muhammed)'e ulaşması Sorunlu, zordur (Nasıl?) Ne kadar da uzak! Ne kadar da uzak! (Şiir):

قُلُّ الْجِبَالِ وَدُونَهَا وَدُونَهَا Suâd'a nasıl ulaşılır? Halbûki onun önünde Dağların zirveleri وَدُونَهُنَّ Onların da önünde Vadiler vardır

مَاذَا أَكْتُبُ أَزِيدُ مِنْ هَذَا Bundan daha fazla ne yazayım (Şiir): Şiir:

أَخِيفْتُ مِنْ هُمُومِي Endişelerimi Ve korktum (Nasıl?) أَعْلَمْتُ أَنْ تَمْلُوا Bıkmanızdan (Nasıl?) Yoksa (söyleyecek) söz çoktur.

